

משה ברודרזון

אני – הפורים שפיל (פרולוג)

מיידיש: בני מר

לאליעזר ליסיצקי שלי

היום אני שחקן בפורים שפיל!
ואת אויבי וחברי אשפיל!
מתוך עגול חורי המסכה
יעוף מבט עיני, צוחק, צעיר
מעל לכל ארמון, לכל בנין זעיר,
וירחף, כנפיו שחוחה
מעל ימים ונהרות, טפוחה,
ועל כל ורד – קוץ דוקר ישאיר
וידגדג חולם הולל נואש,
ימזג יין-נסך לשטן, אש-י"ש:
טפש זקן, אדם עינים,
שיר ושיתה לחיים!
המן רמוס
ומרדכי על סוס!
נגנו פעמונים,
מתים יקומו לחיים!
חיה – חסר שנים, עצם יבשה –
עזב קדושים, פרושי-חושים, בבקשה!
ענה פנים, חנחן פרצוף נופל,
ואל תצעק שהעולם שפל!..
אם לא תראה דבר אחר, עצם עינים
ואז טראח בום, מכה במקלתיים!

שְׁלוֹם, הַכֵּל סָבִיב שְׁלוֹה מְלֵא,
וְאוֹר אָבִיב שְׁמִשִּׁי חֲדָשׁ עוֹלָה!
נוֹשְׁקִים בְּחֶפֶז אִישׁ, אִשָּׁה,
עֲמִים לְבָשׁוּ כָּאֵן רוּחַ חֲדָשָׁה,
אֶפְשָׁר תָּשׁוּב וְתִבְנֶה יְרוּשָׁלַיִם!

הוּא אֶסְתֵּר, אַחֲוֹתִי, יֵשׁ כָּבֶר בְּקוֹשׁ
לִפְּהַ שְׁלֶךְ, מִהֲדוּ וְעַד כּוֹשׁ,
וְאֵת מְלִכָּה בְּחֶסֶד שֶׁל הַמְּדִינָה.
כְּלִילַת מַלְכוּת, מְלֶכֶת הַחֵן;
אִז מָה אִם וְשֵׁתִי מִמְּצִיָּאָה, מִרַב קִנְיָאָה,
שְׁאֵת עוֹד יִרְקָה – וּבִכָּן
יֵשׁ קֶרֶן לָהּ מֵעַל הַמִּצָּח,
עוֹרָה, אֶסְתֵּר, כָּל כֵּן נֶאֱדָה, צַח.
הַמֶּלֶךְ הַשּׁוֹטֵה כֹּה מֵאֲהָב,
הוּא מְשַׁחֵק עִכְשׁוֹ בְּשׁוֹט זֶהֱבָ...
וְהוּא מִפְּקִיד אֶצְלָכֶם בְּזִכּוֹת
חֲצִי מַלְכוּת!

וְגַם הַמֶּן, אוֹתוֹ הַמֶּן מִדָּח, זִקֵּן,
שֶׁנָּה אֵת שְׁמוֹ עִכְשׁוֹ גַּם כֵּן,
קֶצֶר, מִתַּח, וְהוּא כָּבֶר HOMO
עֵדֵן אֵת נִשְׁמָתוֹ פֶּתְאִם אוֹ
סֵתֶם עֲמִיד עַל הַמִּשְׁמֵר. הַמֶּן, לֹא זִזָּת,
לִפְנֵיךְ אֵת בֶּן זִקְוִיָּה, וִיזָתָא!

וּטְרָאח, וְשׁוּב הַמִּצְלָתִים!

שׁוּב מְלַחֲמָה יֵשׁ בְּעוֹלָם? דְּבַר מְפָרָה,
וְאִישׁ לֹא נִהְנֶה, עוֹרְבָא פָּרַח,
שְׁפִיכוֹת דְּמִים שְׁאִין לָהּ שׁוּם הֶכְרַח,
דְּמַעוֹת יוֹרְדוֹת בְּלִי סוּף, אֶסּוֹן
סוּף סוּף, שְׁמַחָה, שְׁשׁוֹן!
הֵישׁ אִי שֵׁם רָעַב, מַחְסוֹר מִמְּאִיר?
הֵישׁ אִי שֵׁם סוּפָה שֶׁל יְסוּרִים?

אוי, הַיּוֹם פּוֹרִים!
הַיּוֹם אָנִי צָעִיר,
דִּמְעוֹת שֶׁל צָחוּק, גַּם אִם בְּעֵינַי עָצוּב,
אָנִי מְדַבֵּר דְּבוּר כָּזֶה מוֹדְרָנִי וְקָצוּב,
לָעָרֵב רַב אָנִי רוֹכֵן, מְרַעִיף טוֹבוֹת...
אָנִי מִסְתִּיר כָּל מַסְכָּה מִקֶּרֶן אוֹר,
פְּנֵי חוֹרִים וּמַעֲנִים, עֵינָם טָהוֹר,
מִבֶּט מִפְּרֹךְ שֶׁל עוֹל לֹא יִחְדָּר...

וּמִי יֵרָאֶה, מִי יִזְהֶה בִּי אֶת פִּירוֹ,
נוֹשֵׁם לִי סֵתֶם, עַל פִּי הַזְמָן וְאוֹירוֹ!
אָנִי הוֹלֵךְ סוֹבֵב, לְבוּשׁ לְבָן,
וּמְחַפֵּשׂ דְּרָכִים לְשִׁמּוֹת, מִכָּנֶן
לְלַעַג לְכָל חֵבֶר, אוֹיֵב, וּלְהַשְׁפִּיל,
כִּי כָּבֵד ... אֵינְנִי,
זוֹ סֵתֶם דִּמְעַת חֲנָם
שֶׁל סֵתֶם פְּרָחַת, שִׁחְקָן בְּפוֹרִים שְׁפִיל!

* השיר הופיע במקור בגיליון הראשון של כתב העת יונג יידיש, לודו' 1919.